

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 14/7056-GBO

Vår ref.: 15/2188

Dato: 12.05.2015

Høring om endringer i utlendingsloven og -forskriften om hevet botidskrav for permanent oppholdstillatelse mv. – endringer i statsborgerloven.

Vi viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet 27. mars 2015 om forslag til endringer i utlendingsloven og -forskriften og statsborgerloven. Formålet med endringene er å begrense antallet utenlandske statsborgere som kan bli boende i Norge når innvandringsgrunnen ikke lenger gjør seg gjeldende. Videre er det et formål å stille krav til utlendingens vandel over en lengre periode før utlendingen kan få permanent opphold, og dermed også lengre tid før utlendingen får et utvidet vern mot utvisning.

Arbeids- og velferdsdirektoratet ønsker å knytte noen kommentarer til administrative konsekvenser av forslagene ut fra et gjennomføringssynspunkt for NAV.

Arbeids- og velferdsdirektoratet legger til grunn at dersom de foreslåtte lovendringene blir innført, vil dette forlenge perioden som NAV vil ha behov for å kontrollere oppholdsstatusen til personer med utenlandsk statsborgerskap, fordi rett til ytelse som forvaltes av NAV forutsetter medlemskap i folketrygden.

Det er et vilkår for medlemskap at personen er bosatt i Norge. For å anses som bosatt må personen ha lovlig opphold i Norge, og oppholdet må være ment å vare eller ha vart i minst 12 måneder, jf. folketrygdloven § 2-1. Barnetrygdloven § 4 og kontantstøtteleven § 2 har tilsvarende bestemmelser om når en person anses som bosatt i riket. Videre er det et vilkår for beregningen av enkelte ytelse, for eksempel alderspensjon, å fastslå hvilke perioder personen har hatt lovlig opphold i Norge.

Opplysningene er også nødvendig i forbindelse med NAVs kontrollvirksomhet. Dersom vilkårene for medlemskap/bosettelse i riket ikke er oppfylt, skal ytelsene stanses. Dette innebærer blant annet at en utenlandsk statsborger som ikke lenger har lovlig opphold i riket, ikke har rett til ytelse fra NAV.

// ARBEIDS OG VELFERDS DIREKTORATET // YTELSESAVDELINGEN //

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse: Sannergata 2 // 0557 Oslo
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 01

www.nav.no //

NAV innhenter opplysninger fra utlendingsforvaltningen om oppholdsstatus for å kontrollere om ovennevnte vilkår er oppfylt. Opplysningene innhentes med hjemmel i folketrygdloven §§ 21-4 første ledd og 21-4d.

Innhenting av opplysninger om oppholdsstatus

Dagens ordning med innhenting av opplysninger om oppholdsstatus fra utlendingsforvaltningen er manuell, via brev, telefon, eller ved at bruker selv må innhente og fremlegge dokumentasjon. Denne prosessen belaster begge etaters operative enheter. I tillegg må saker ligge i bero mens Arbeids- og velferdsetaten venter på etterspurt informasjon fra utlendingsforvaltningen. I enkelte tilfeller kan det gjøres oppslag mot Det sentrale folkeregisteret, men dette vil i mange tilfeller ikke gi alle de opplysningene som Arbeids- og velferdsetaten trenger.

I samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet har Utlendingsdirektoratet (UDI) utviklet en elektronisk oppslagstjeneste for innhenting av oppholdsstatus. Tjenesten er produksjonssatt i NAV, men ikke tatt i bruk i saksbehandlingen. Begrunnelsen for dette er at tjenesten har for store mangler i forhold til våre behov og gir således ikke gevinst i saksbehandlingen. Verken UDI eller NAV har på det nåværende tidspunktet de nødvendige midlene til å videreutvikle oppslagstjenesten slik at den tilfredsstillende behøver NAV har.

Den foreslåtte regelendringen understreker nødvendigheten av elektronisk informasjonsutveksling mellom NAV og utlendingsforvaltningen som ivaretar behovet for en effektiv forvaltning og hindrer feilutbetalinger.

Så lenge den elektroniske løsningen for innhenting av opplysninger om oppholdsstatus ikke kan tas i bruk i NAV, mener Arbeids- og velferdsdirektoratet at regelendringen vil genere et ikke ubetydelig merarbeid både for NAV og utlendingsforvaltningen.

Med vennlig hilsen

Magne Fladby
fung. ytelsesdirektør

Anita Mølmesdal Sivertsen
fung. seksjonssjef

Kopi: Arbeids- og sosialdepartementet